

در پژوهش‌های علمی، تجزیه و تحلیل داده‌های آماری جمع آوری شده از نمونه‌های آماری، مرحله مهمی از تحقیق تلقی می‌شود زیرا محقق در این مرحله به نتیجه نهایی خواهد رسید. یعنی با استفاده از یک روش تحقیق، داده‌ها تجزیه و تحلیل، فرضیه‌ها آزمون و نهایتاً نتیجه‌گیری نهایی انجام خواهد شد. واکاوی اطلاعات فرایندی چند مرحله‌ای است که طی آن پس از گردآوری داده‌ها و محاسبه مقادیر متغیرهای مورد نظر برای آزمون فرضیه-های پژوهش، اطلاعات حاصله مورد آزمون قرار گرفته و بر اساس یافته حاصل از آزمون‌ها، نسبت به تایید یا رد و تفسیر آن‌ها اقدام می‌گردد.

در این فصل اطلاعات مربوط به پاسخ ۲۱۳ نفر از کلیه دانشجویان دانشگاه امام رضا جمع آوری شده تا بر اساس آن رابطه بین متغیرها برای آزمون فرضیه‌های تحقیق بررسی شود. داده‌های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزارهای اس.پی.اس.اس نسخه ۲۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. این فصل مشتمل بر دو گفتار اصلی است : گفتار نخست به آمار توصیفی اختصاص دارد که در آن داده‌های پژوهش با استفاده از شاخص‌های مرکزی و پراکندگی تشریح می‌گردند، در گفتار دوم که به آمار استنباطی اختصاص دارد پس از بررسی توزیع داده‌ها و معنی‌داری روابط، فرضیه‌های پژوهش مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۴-۲-آمار توصیفی

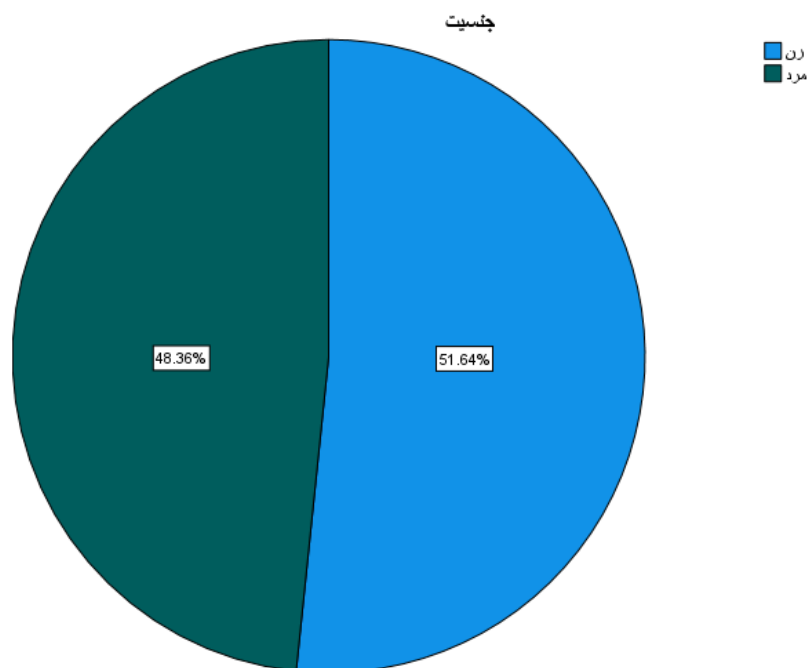
۴-۲-۱-توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی

جدول (۴-۱) فراوانی جنسیت افراد

جنسیت	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
زن	۱۱۰	۵۱/۶	۵۱/۶	۵۱/۶
مرد	۱۰۳	۴۸/۴	۴۸/۴	۱۰۰
کل	۲۱۳	۱۰۰	۱۰۰	

با توجه به جدول فوق ملاحظه می‌شود که ۱۱۰ نفر از افراد نمونه زن و ۱۰۳ نفر مرد هستند. در نمودار فراوانی

زیر قابل مشاهده است که اکثریت افراد نمونه (۵۱/۶ درصد) زن هستند.

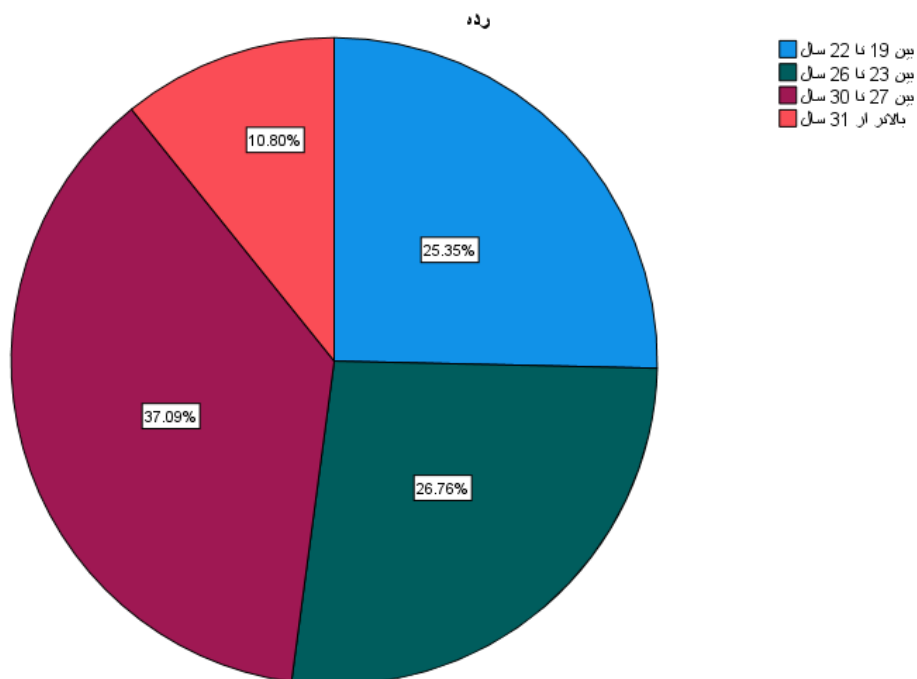

نمودار (۴-۱) فراوانی جنسیت افراد

جدول (۴-۲) فراوانی سن افراد

سن	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
بین ۱۹ تا ۲۲ سال	۵۴	۲۵/۴	۲۵/۴	۲۵/۴
بین ۲۳ تا ۲۶ سال	۵۷	۲۶/۸	۲۶/۸	۵۲/۱
بین ۲۷ تا ۳۰ سال	۷۹	۳۷/۱	۳۷/۱	۸۹/۲
بالاتر از ۳۱ سال	۲۳	۱۰/۸	۱۰/۸	۱۰۰
کل	۲۱۳	۱۰۰	۱۰۰	

با توجه به جدول فوق ملاحظه می‌شود که ۵۴ نفر از افراد نمونه در بازه سنی ۱۹ تا ۲۲، ۵۷ نفر در بازه سنی ۲۳ تا ۲۶، ۷۹ نفر در بازه سنی ۲۷ تا ۳۰ و ۲۳ نفر در بازه سنی بالاتر از ۳۱ سال قرار دارند. در نمودار فراوانی زیر قابل مشاهده است که اکثریت افراد نمونه (۳۷/۱ درصد) در وضعیت بازه سنی ۲۷ تا ۳۰ سال هستند.

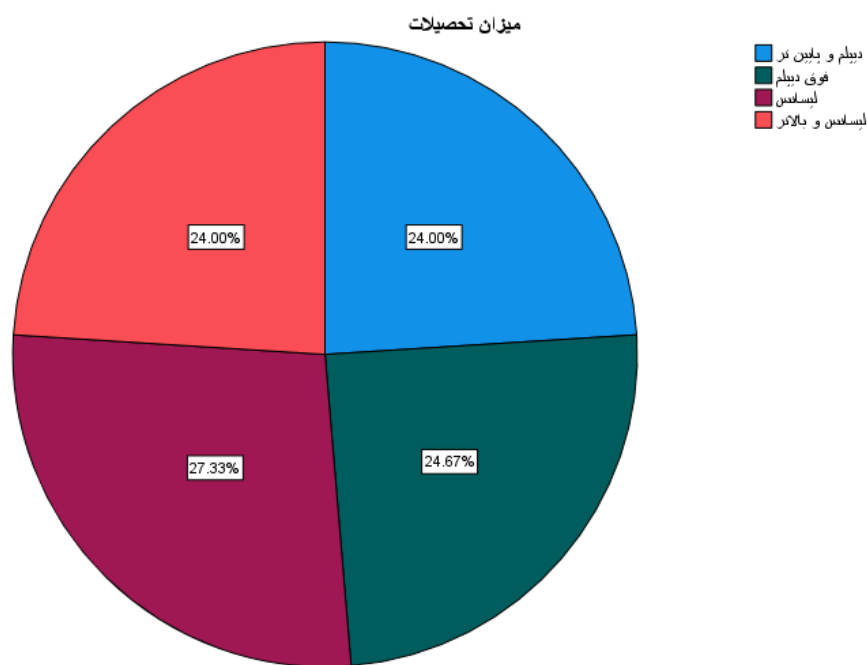

نمودار (۴-۲) فراوانی سن افراد

جدول (۴-۳) فراوانی سطح تحصیلات افراد

سطح تحصیلات	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
کاردانی	۵۲	۲۴/۴	۲۴/۴	۲۴/۴
کارشناسی	۶۹	۳۲/۴	۳۲/۴	۵۶/۸
کارشناسی ارشد	۴۶	۲۱/۶	۲۱/۶	۷۸/۴
دکتری	۴۶	۲۱/۶	۲۱/۶	۱۰۰
کل	۲۱۳	۱۰۰	۱۰۰	-

با توجه به جدول فوق ملاحظه می‌شود که ۵۲ نفر از افراد نمونه دارای مدرک کاردانی، ۶۹ نفر دارای مدرک کارشناسی، ۴۶ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۴۶ نفر دارای مدرک دکتری هستند. در نمودار فراوانی زیر قابل مشاهده است که اکثریت افراد نمونه (۳۲/۴ درصد) دارای مدرک کارشناسی هستند.

نمودار (۴-۳) فراوانی تحصیلات افراد

۴-۲-۲- توصیف شاخص‌های پژوهش

به منظور شناخت بهتر جامعه مورد پژوهش و آشنایی بیشتر با متغیرهای پژوهش، قبل از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، لازم است این داده‌ها توصیف شوند. بنابراین پیش از آزمون فرضیه‌های تحقیق، آمار توصیفی متغیرهای مورد استفاده در تحقیق مورد بررسی قرار گرفت. میانگین به عنوان یکی از پارامترهای مرکزی، نشان دهنده‌ی مرکز ثقل جامعه بوده و به عبارتی مبین این امر است که اگر به جای تمامی مشاهدات جامعه میانگین آن قرار داده شود هیچ تغییری در جمع کل داده‌های جامعه ایجاد نمی‌گردد. همچنین بیشینه، بیشترین عدد متغیر در جامعه آماری و کمینه کمترین عدد متغیر در جامعه‌ی آماری را نشان می‌دهد. نتایج آمار توصیفی در جدول زیر ارائه شده است.

جدول (۴-۳) میانگین و انحراف معیار متغیرهای مدل

عامل	حجم نمونه	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین	چولگی	کشیدگی
انعطاف پذیری روانشناختی	۲۱۳	۴۰/۳۲۳۹	۶/۰۷۱۳۷	۲۳	۶۰	۰/۱۱۲	۰/۲۹۹
سلامت روان	۲۱۳	۴۸/۷۲۷۷	۶/۱۶۳۷۳	۳۳	۶۱	-۰/۱۸۶	-۰/۶۱۸
ذهن آگاهی	۲۱۳	۱۱۷/۱۷۳۷	۸/۲۳۰۹۲	۹۳	۱۳۷	-۰/۱۵۹	-۰/۱۸۵

با توجه به جدول فوق ملاحظه می‌شود میانگین پاسخ افراد به عامل انعطاف پذیری روانشناختی برابر ۴۰/۳۲۳۹ ، برای عامل سلامت روان برابر ۴۸/۷۲۷۷ و برای عامل ذهن آگاهی برابر ۱۱۷/۱۷۳۷ می‌باشد. سایر آماره‌های توصیفی نیز در جدول فوق گنجانده شده است. انحراف معیار یک شاخص پراکندگی است که درباره انحراف از

معیانگین هر شاخص اطلاعاتی را می دهد. برای متغیر انعطاف پذیری روانشناختی انحراف معیار $6/07137$ به دست آمده است. به عبارت دیگر به طور میانگین داده های انعطاف پذیری روانشناختی $6/07137$ از میانگین فاصله دارند. برای متغیر سلامت روان انحراف معیار $6/16373$ دست آمده است. به عبارت دیگر به طور میانگین داده های سلامت روان $6/16373$ از میانگین فاصله دارند. برای متغیر ذهن آگاهی انحراف معیار $8/23092$ دست آمده است. به عبارت دیگر به طور میانگین داده های سلامت روان $8/23092$ از میانگین فاصله دارند.

۴-۳-آمار استنباطی

۱-۳-۴-بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش

برای اجرای روش‌های آماری و محاسبه آماره آزمون مناسب و استنتاج منطقی درباره فرضیه‌های پژوهش مهم‌ترین عمل قبل از هر اقدامی، انتخاب روش آماری مناسب برای پژوهش است برای این منظور آگاهی از توزیع داده‌ها از اولویت اساسی برخوردار است. برای همین منظور در این پژوهش از آزمون معتبر کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی فرض نرمال بودن داده‌های پژوهش استفاده شده است در این آزمون با توجه به فرضیات زیر گام به بررسی نرمال بودن داده‌ها نهاده شده است :

H_0 : داده‌ها دارای توزیع نرمال هستند.

H_1 : داده‌ها دارای توزیع نرمال نیستند.

با توجه به جدول آزمون کولموگروف اسمیرنوف اگر سطح معناداری برای کلیه متغیرهای مستقل و وابسته بزرگتر از سطح خطای ۵ درصد باشد فرضیه H_0 تأیید و در نتیجه توزیع داده‌ها نرمال می‌باشد.

جدول (۴-۴) آزمون نرمال بودن متغیرهای مورد بررسی

متغیر	حجم نمونه	آماره آزمون	سطح معنی داری	نتیجه
انعطاف پذیری روانشناختی	۲۱۳	۰/۰۵۳	۰/۲۰۰	نرمال است
سلامت روان	۲۱۳	۰/۰۸۰	۰/۰۰۲	نرمال نیست
ذهن آگاهی	۲۱۳	۰/۰۷۶	۰/۰۰۴	نرمال نیست

باتوجه به مقادیر جدول فوق که سطح معناداری آزمون برای تمامی متغیرها (غیر از انعطاف پذیری روانشناختی) کمتر از میزان ۰/۰۵ می‌باشد، می‌توان بیان کرد که فرضیه H_0 متغیرها رد شده و فرضیه H_1 تأیید می‌گردد لذا توزیع متغیرها از توزیع نرمال پیروی نمی‌کنند. لذا برای بررسی روابط متغیرهای پژوهش و بررسی فرضیات از روش‌های ناپارامتری استفاده می‌شود.

۴-۳-۲- بررسی روابط بین شاخص‌های پژوهش

در این بخش به دنبال بررسی فرضیه های پژوهش هستیم. با توجه به اینکه فرضیه نرمال بودن متغیرهای پژوهش تایید نشده است، برای بررسی فرضیه ها از آمار ناپارامتری استفاده می کنیم. روش بررسی فرضیه ها آزمون همبستگی اسپیرمن بوده و از طریق آن به بررسی چگونگی رد یا پذیرش فرضیه ها می پردازیم.

فرضیه ۱: بررسی رابطه بین سلامت روانی و ذهن آگاهی

بین سلامت روانی و مهارت های ذهن آگاهی رابطه معناداری وجود ندارد. H_0 :

بین سلامت روانی و مهارت های ذهن آگاهی رابطه معناداری وجود دارد. H_1 :

آماره همبستگی	مقدار ضریب همبستگی	سطح معناداری	وجود رابطه	شدت همبستگی	نوع رابطه
اسپیرمن	۰/۰۱۱	۰/۸۷۵	ندارد	-	-

گزارش: جهت بررسی رابطه بین سلامت روانی و مهارت های ذهن آگاهی از آزمون اسپیرمن استفاده شد. یافته ها نشان می دهد که با توجه به سطح معناداری (بیشتر از ۰/۰۵) بین درک سلامت روانی و مهارت های ذهن آگاهی رابطه معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه H_0 رد نمی شود.

فرضیه ۲: بررسی رابطه بین سلامت روانی و انعطاف پذیری روانشناختی

بین سلامت روانی و انعطاف پذیری روانشناختی رابطه معناداری وجود ندارد. H_0 :

بین سلامت روانی و انعطاف پذیری روانشناختی رابطه معناداری وجود دارد. H_1 :

نوع رابطه	شدت همبستگی	وجود رابطه	سطح معناداری	مقدار ضریب همبستگی	آماره همبستگی
-	-	ندارد	۰/۳۰۷	۰/۰۷۰	اسپیرومن

گزارش: جهت بررسی رابطه بین سلامت روانی و انعطاف پذیری روانشناختی از آزمون اسپیرمن استفاده شد.

یافته ها نشان می دهد که با توجه به سطح معناداری (بیشتر از ۰/۰۵) بین سلامت روانی و انعطاف پذیری

روانشناختی رابطه معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه H_0 رد نمی شود.

فرضیه ۳: بررسی رابطه بین ذهن آگاهی و انعطاف پذیری روانشناختی

بین ذهن آگاهی و انعطاف پذیری روانشناختی رابطه معناداری وجود ندارد. H_0 :

بین ذهن آگاهی و انعطاف پذیری روانشناختی رابطه معناداری وجود دارد. H_1 :

نوع رابطه	شدت همبستگی	وجود رابطه	سطح معناداری	مقدار ضریب همبستگی	آماره همبستگی
-	-	ندارد	۰/۷۱۰	۰/۰۲۶	اسپیرمن

گزارش: جهت بررسی رابطه بین ذهن آگاهی و انعطاف پذیری روانشناختی از آزمون اسپیرمن استفاده شد. یافته

ها نشان می دهد که با توجه به سطح معناداری (بیشتر از ۰/۰۵) بین ذهن آگاهی و انعطاف پذیری روانشناختی

رابطه معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه H_0 رد نمی شود.

فرضیه ۳: بررسی رابطه بین ذهن آگاهی و انعطاف پذیری روانشناختی

بین ذهن آگاهی و انعطاف پذیری روانشناختی و سلامت روانی رابطه معناداری وجود ندارد. H_0 :

بین ذهن آگاهی و انعطاف پذیری روانشناختی و سلامت روانی رابطه معناداری وجود دارد. H_1 :

متغیر	مقدار ضریب همبستگی	سطح معناداری	وجود رابطه	شدت همبستگی	نوع رابطه
انعطاف پذیری روانشناختی	۰/۰۸۰	۰/۲۴۹	ندارد	-	-
ذهن آگاهی	۰/۰۱۲	۰/۸۶۵	ندارد	-	-

گزارش: یافته ها نشان می دهد که با توجه به سطح معناداری (بیشتر از ۰/۰۵) بین ذهن آگاهی و انعطاف پذیری

روانشناختی و سلامت روانی رابطه معناداری وجود ندارد. بنابراین فرضیه H_0 رد نمی شود.